

Viete kto bude vo Vašej samospráve od roku 2024 partnerom v oblasti triedeného zberu komunálnych odpadov?

Kto sme?

Združenie ELEKOS bolo založené v roku 2007 a v súčasnosti pôsobí ako organizácia zodpovednosti výrobcov v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch. OZV ELEKOS v rámci triedeného systému jednotlivých zložiek komunálnych odpadov (obalových a neobalových výrobkov) zastupuje svojich členov - výrobcov vyhradených výrobkov, jednoduchým, transparentným a ekonomicky efektívnym spôsob riešenia legislatívnych povinností na úseku odpadového hospodárstva a to so zreteľom na základný cieľ – ekologické a environmentálne šetrné nakladanie s odpadom zo zákonom ustanovených vyhradených výrobkov (zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch). OZV ELEKOS v spolupráci so svojimi zmluvnými partnermi – **jednotlivými samosprávami** a spoločnosťou **Brantner Poprad, s.r.o.**, financuje, prevádzkuje a udržiava triedený zber oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov (papier, sklo, plasty, kovy a VKM na báze lepenky).

Čo je to OZV (organizácie zodpovednosti výrobcov)?

Organizácia zodpovednosti výrobcov je právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike založená, vlastnená a prevádzkovaná výlučne výrobcami vyhradených výrobkov. Organizácia zodpovednosti výrobcov, v súlade s udelenou autorizáciou, zabezpečuje na základe zmluvy o plnení vyhradených povinností plnenie vyhradených povinností za zastúpených výrobcov vyhradeného výrobku. Od 1. 7. 2016 náklady na triedený zber komunálnych odpadov nie sú súčasťou miestneho poplatku za komunálny a drobný stavebný odpad, ktorý platí občan v samospráve, ale tieto náklady znášajú výrobcovia vyhradených výrobkov v rámci ich tzv. rozšírenej zodpovednosti výrobcov. V predošlom období obce a mestá znášali všetky náklady spojené s triedením všetkých zložiek komunálneho odpadu, teda aj jeho triedených zložiek - papiera, plastov, obalov z kovov, skla a VKM. Aktuálne platným zákonom o odpadoch sa zodpovednosť za nakladanie s týmito vytriedenými zložkami komunálneho odpadu preniesla z miestnych samospráv (vrátane Vašej) na výrobcov v zmysle ich rozšírenej zodpovednosti. Tu bol aplikovaný princíp:

„znečisťovateľ životného prostredia platí“

Samospráva tak v súčasnosti znáša len náklady spojené so zabezpečením zberu „nevytriedeného komunálneho odpadu a bioodpadu“. O vytriedené zložky komunálneho odpadu sa tak postarajú ich výrobcovia (resp. distribútori), a to tak, že prostredníctvom svojej OZV budú zabezpečovať financovanie triedeného zberu komunálnych odpadov. OZV pritom na základe vyzbieraných prostriedkov od svojich zastúpených členov – výrobcov vyhradených výrobkov bude financovať a zabezpečovať systém triedeného zberu komunálnych odpadov (v spolupráci so svojimi zmluvnými partnermi).

Kto je to výrobca vyhradeného výrobku a aká je jeho rozšírená zodpovednosť?

Výrobcom vyhradeného výrobku sa rozumie výrobca elektrozariadení, výrobca batérií a akumulátorov, výrobca obalov, výrobca vozidiel, výrobca pneumatík a výrobca neobalového výrobku. Vyhradený výrobok je výrobok patriaci do skupiny výrobkov upravenej v ustanoveniach zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcu. Rozšírená zodpovednosť výrobcu je súhrn povinností výrobcu vyhradeného výrobku, (v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a ním súvisiacich osobitných predpisov) vzťahujúcich sa na výrobok počas všetkých fáz jeho životného cyklu, ktorých cieľom je predchádzanie vzniku odpadu z vyhradeného výrobku a posilnenie opätovného použitia, recyklácie alebo iného zhodnotenia tohto prúdu odpadu. V praxi to teda znamená, že každý výrobca resp. distribútor vyhradeného výrobku musí zabezpečiť aj jeho zhodnotenie resp. zneškodnenie. V súčasnosti sa to realizuje tak, že výrobca resp. distribútor platí poplatky priamo OZV, ktorá následne (v spolupráci so svojimi zmluvnými partnermi) zabezpečuje triedený zber jednotlivých komodít komunálneho odpadu v tom ktorom meste alebo obci.

Čo pre Vašu samosprávu zabezpečuje OZV ELEKOS v spolupráci so svojimi partnermi?

OZV ELEKOS na základe zmluvnej spolupráce so svojimi partnermi prevádzkuje financuje a udržiava systém združeného nakladania s vyhradeným prúdom odpadu podľa § 27 zákona o odpadoch. Jedná sa o zber triedených zložiek komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie (prostredníctvom oprávnených organizácií). Priamo vo Vašej samospráve OZV teda zabezpečuje triedený zber nasledovných komodít – triedených zložiek komunálnych odpadov:

- Plasty + Kovy resp. kovové obaly + VKM – viacvrstvové kombinované materiály (zbierané spoločne)
- Papier
- Sklo

Čo je to triedený zber komunálnych odpadov a prečo je potrebné odpady triediť?

Triedenie odpadov je delenie odpadov podľa druhov, kategórií alebo iných kritérií alebo oddeľovanie zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy odpadov. Triedený zber je zber vytriedených odpadov (t.j. – papier, sklo a spoločne plasty + VKM + kovy).

Nie sú žiadne závažné dôvody, prečo by sme nemali triediť odpad. Všeobecne je možné konštatovať, že triedením komunálneho odpadu pomôžeme nielen životnému prostrediu, ale v konečnom dôsledku spoločnosti, čo bude priniesť výhody vo forme environmentálnych, ekonomických ale aj sociálnych pozitív a benefitov. Možno z nich spomenúť nasledovné:

Environmentálne výhody triedenia odpadu

- ✓ triedeným zberom je možné vracat' druhotné suroviny späť do výrobného procesu t.j. ťažiť a získavať menej prvotných surovín (ich náhrada alternatívnymi – z procesov recyklácie a pod.),
- ✓ menej znečisťovať prostredie zo spracovania surovín a výroby nových,
- ✓ budovať menej skládok a spaľovní odpadov (z toho vyplýva menšie znečistenie prostredia),
- ✓ spotrebúvať menšie množstvo energie.

Ekonomické výhody triedenia odpadu

- ✓ triedeným zberom je možné výhodnejšie a lacnejšie vyrábať určitú skupinu výrobkov,
- ✓ šetriť sa spotreba energie a vstupných materiálov, čo má za následok zníženie nákladov na vstupy,
- ✓ zlacnenie procesu výroby ako aj celkovej ceny vyrobených výrobkov,
- ✓ menšie investície do foriem zneškodňovania odpadov ako aj infraštruktúry ohľadom zneškodňovania odpadov,
- ✓ menšie, resp. žiadne poplatky za skládkovanie resp. iné zneškodňovanie = znečisťovanie životného prostredia.

Sociálne výhody triedenia odpadu

- ✓ pomocou systému triedeného zberu a jeho nadväzujúcej infraštruktúry je možné zvyšovať zamestnanosť v regiónoch,
- ✓ zabezpečením triedeného zberu sa neustále bude zlepšovať kvalita životného prostredia pre ľudí a to vo všetkých jeho zložkách (voda, pôda, ovzdušie a organizmy),
- ✓ zabezpečenie lepšieho a kvalitnejšieho života ako aj životného prostredia pre naše budúce generácie,
- ✓ triedením a zberom komunálnych odpadov súčasne dochádza k environmentálnej výchove občanov.

Prečo je dôležitá osвета a propagačno-vzdelávacie aktivity v oblasti triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov v samosprávach a ako ich chce OZV ELEKOS v spolupráci so svojimi partnermi realizovať?

OZV ELEKOS aktuálne, v spolupráci so svojimi partnermi, zabezpečuje riadnu osvetu v oblasti triedeného zberu komunálnych odpadov a to minimálne v rozsahu a za podmienok ustanovených zákonom o odpadoch a osobitných predpisov s ním súvisiacich. Predmetom „osvetu“ v samosprávach je resp. bude najmä:

- ✓ poskytovanie základných informácií obyvateľom obce o spôsobe zabezpečenia triedeného zberu odpadov z obalov a neobalových výrobkov – papier, plasty, sklo, VKM a kovy,
- ✓ poskytovanie informácií o postupoch a opatreniach potrebných pre zvyšovanie efektivity triedeného zberu, o význame a prínosoch zhodnocovania a recyklácie komunálnych odpadov,
- ✓ zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov samospráv, so zameraním sa na našich najmenších – materské a základné školy,
- ✓ poskytovaní relevantných a výstižných údajov priamo obyvateľom samospráv a to so zameraním sa priamo na systém triedeného zberu, ktorý je v samosprávach vybudovaný,
- ✓ pravidelná (celoročná) osвета rôznymi formami ako napr. lokálnymi médiami, lokálnou tlačou, prostredníctvom webových portálov, miestneho rozhlasu a pod.

Osveta a propagačné aktivity v oblasti triedeného zberu komunálnych odpadov vo Vašej samospráve je vedená v spolupráci s partnerom OZV ELEKOS

Brantner Poprad s.r.o.

**Združenie ELEKOS – Organizácia zodpovednosti výrobcov,
Párovská 44, 949 01 Nitra**